

<https://www.youtube.com/watch?v=eSb4bgabtIs>

Nieuwsuur, 3 december 2016. Onderzoek naar oorlogsmisdaden in Nederland. Verslag en interviews door Rudy Bouma en Ad van Oosten.

- 0.00 minuten. **Onderschriften.** “Heel lang wilde Nederland de excessen in Indonesië niet zien.” – “Maar nu komt er een diepgaand onderzoek naar de periode 1940-1950”
- 0.11 minuten. **Commentator.** “In 2012 hebben dezelfde instituten (KITLV, NIOD en NIMH) all dit onderzoek voorgesteld. Waarom toen niet en nu wel?”
- 0.16 minuten. **Minister Koenders** “Nou, omdat sindsdien, ook bij de Nederlandse regering, het belang nog scherper voor ogen is gekomen om jezelf de spiegel voor te houden. En om naar die pijnlijke periode serieus te kijken en dat ook gebalanceerd te doen. En ten tweede omdat een aantal van de maatschappelijke ontwikkelingen, rechtszaken, studies , discussies met veteranen ook aanleiding geven om dat nu te doen.”
- 0.45 minuten. **Commentator.** “De directe aanleiding is een recente studie van de historicus Rémy Limpach. Die toont aan dat er sprake was van structurele oorlogsmisdaden en massageweld.
- 0.56 minuten. **Rémy Limpach.** “We zien hier een groep Nederlandse militairen aanleggen op twee Indonesische gevangenen en in het andere beeld zien wij het resultaat daarvan, namelijk dat ze gedood zijn.”
- 1.07 minuten. **Commentator.** “Dus een executie zonder vorm van proces?”
- 1.09 minuten. **Limpach.** “Ja, ja.”
- 1.12 minuten. Beelden van Indonesiërs die commentaar geven (uit archief Nova).
- 1.23 minuten. **Limpach.** “Op de vlucht neergelegd. Dat was ook een standaard formule om extreem geweld eigenlijk ook in de doofpot te stoppen.”

- 1.30 minuten. **Commentator.** “In Limpachs vuistdikke boek De brandende kampongs van generaal Spoor rijst het beeld dat de oorlogsmisdaden werden aangespoord en afgedekt door de militaire leiding. Niet alleen dat maar ook het politieke bestuurlijke en justitiële optreden wordt nu onderzocht.”
- 1.46 minuten. **Koenders.** “Die is belangrijk ook gezien een aantal punten van verantwoordelijkheden te vergelijken. En ik zou willen zeggen je daar veel preciezer in moet zijn. Dat betekent dus ook dat de Nederlandse regering destijds ook verantwoordelijk is geweest voor de uitzending van militairen.”
- 1.58 minuten. **Liesbeth Zegveld.** “Het werd tijd dat de regering hier zijn eigen verantwoordelijkheid nam voor wat daar allemaal is misgegaan. We weten heel veel inmiddels dus ik denk niet dat er inhoudelijk heel veel nieuws uit zal komen. Maar waar het om gaat is dat de regering zijn eigen naam daaraan gaat verbinden.”
- 2.10 minuten. **Commentator.** “In het nieuwe onderzoek worden ook de veteranen nauw betrokken. Verder wordt de zogenaamde Bersiapperiode onderzocht. Toen werden juist duizenden Nederlanders afgeslacht.”
- 2.24. minuten. **Rutte.** “Wat ik belangrijk vond is dat dan ook de Bersiapperiode, dus ook het Indonesisch geweld, zou worden onderzocht. Dat is ook afgesproken. Ik heb ook met de Indonesische minister-president gesproken over het belang dat ze daar gezamenlijk in optrekken, in die zin dat ze het mogelijk maken dat de onderzoekers overal terecht kunnen.”
- 2.40 minuten. **Commentator.** “Rutte bezocht vorige week de Indonesische president en ook Koenders sprak met zijn Indonesische ambtsgenoot over dit onderzoek.”
- 2.46 minuten. **Koenders.** “Materiaal dat daarvoor nodig is is voor het overgrote deel hier in Nederland en het zijn ook die instituten, die zelf dus onafhankelijk zijn, die hoop ik ook gaan samenwerken met instituten in Indonesië, in Japan, in de Verenigde Staten, in het Verenigd Koninkrijk.”
- 3.00 minuten. **Commentator.** “Ja, maar heeft u daar toezeggingen voor gekregen van de Indonesische autoriteiten?”
- 3.02 minuten. **Koenders.** “Nee, maar daar hebben we ook niet over gesproken. Het is echt een onderzoeksvoorstel dat wij zullen steunen. Uiteraard weten ze van dit onderzoek af en begrijpen ze ook heel goed dat daar in Nederland discussie over gevoerd wordt.”
- 3.11 minuten. Beelden van Indonesiërs aan het woord.
- 3.20 minuten. **Commentator.** “Het eerste en laatste nationale onderzoek naar de periode van de historicus Cees Fasseur stamt uit 1969.”
- 3.30 minuten. **Commentator.** “In 1959 bij het onderzoek van Fasseur werden nog eufemistisch over Politionele Acties, excessen en dergelijke gesproken. Nu kijken we daar inmiddels anders naar”
- 3.36 minuten. **Koenders.** “Ja, wat je ziet natuurlijk, dat is in alle landen zo, dat hoe dichter de geschiedenis bij je is hoe pijnlijker en hoe moeilijker het is om er over te praten. Ik zie in alle landen waar ik kom, waar waarheidscommissies zijn, waar gesproken wordt over het verleden... Dan zeggen wij altijd: ja, laten wij eens aan waarheidsbevinding doen maar iedereen begrijpt: hoe verser dat is, hoe moeilijker dat is. Het blijkt nu nog moeilijk te zijn.”